

Adaptacyjne znaczenie „dotyku socjalnego” u grupowo żyjących ssaków

Pozytywny i łagodny bezpośredni kontakt fizyczny, zwany także „dotykiem socjalnym”, jest ważnym aspektem relacji międzyosobniczych. Kontakt ten ma duży wpływ na rozwój i zdrowie doświadczających go osobników, w tym zapewniając im ochronę przed stresem. Wiedza na temat ewolucyjnych podstaw i znaczenia adaptacyjnego (np. wpływu na zdrowie, reprodukcję i długowieczność) kontaktu fizycznego o nie seksualnym zabarwieniu jest uboga i ogranicza się tylko do kilku gatunków i to głównie w kontekście opieki rodzicielskiej. W świetle pandemii COVID-19 ograniczenie lub brak kontaktu fizycznego między ludźmi spowodowane koniecznością utrzymywania dystansu społecznego wzbudziło obawy o zdrowie psychiczne i fizyczne społeczeństw na całym świecie. Dlatego pilnie potrzebne jest lepsze zrozumienie roli „dotyku socjalnego” dla fizjologii i zdrowia w różnych kontekstach. W szczególności potrzebna jest wiedza na temat naturalnej zmienności kontaktów socjalnych, kładąc nacisk na rozróżnienie „dotyku socjalnego” od ogólnie pojętych interakcji socjalnych oraz zbadanie jego potencjalnych korzyści dla zdrowia i długowieczności. **Celem tego projektu** jest lepsze zrozumienie adaptacyjnego znaczenia „dotyku socjalnego” u grupowo żyjących ssaków. Ponieważ „dotyk socjalny” jest związany z uwalnianiem się neuropeptydu oksytocyny buforującego stres, **główna hipoteza** głosi, że osobniki, które wykazują dużą częstotliwość afiliacyjnych kontaktów socjalnych, mają lepsze perspektywy na długowieczność ze względu na występujący u nich wyższy poziom oksytocyny. **Metodyka** badań w projekcie opiera się na integracji badań behawioralnych i fizjologii. Najpierw zbadana zostanie naturalna zmienność zachowań związanych z kontaktem fizycznym oraz to, jak doświadczenia z wczesnych etapów życia, płeć, wiek, pozycja w hierarchii społecznej i warunki środowiskowe mogą kształtować tę zmienność oraz jak „dotyk socjalny” wiąże się z socjalnością jako cechą osobowości (Cel 1). W ramach projektu prowadzona będzie ścisła współpraca międzynarodowa, a 6-miesięczny staż w Wielkiej Brytanii przyczyni się do osiągnięcia Celu 1. Następnie, w układzie doświadczalnym umożliwiającym kontrolę ilości kontaktu socjalnego, zbadane zostanie, czy ilość i jakość kontaktu socjalnego jest związana z wyższymi wyjściowymi poziomami oksytocyny (Cel 2). Pomiaru zostaną wykonane w wielu punktach czasowych, tak aby precyzyjnie ocenić fluktuacje tego hormonu. W trzecim etapie badań określony zostanie wpływ kontaktów socjalnych na długowieczność, używając pomiarów skracanie się telomerów jako wskaźnika długowieczności (Cel 3). Ograniczenia w bezpośrednim kontakcie fizycznym będą stosowane w celu wywołania silnego kontrastu między grupami doświadczalnymi. Ponadto zbadany będzie związek między kontaktem fizycznym a lękiem osobników, aby ocenić, czy wynikiem jest ich obniżona czujność. Modelem zwierzęcym w projekcie jest świnia domowa (*Sus scrofa*). Gatunek ten stanowi wszechstronny i odpowiedni model badawczy o wysokiej wartości zarówno dla nauk przyrodniczych jak i humanistycznych. Struktura socjalna gatunku, prezentującego bliskie kontakty fizyczne oraz prezentującego bogaty repertuar behawioralny zachowań afiliacyjnych, pozwalają na stawianie hipotez przy użyciu znacznych rozmiarów prób badawczych. Ponieważ świnie domowe są często wykorzystywane do badań, ich podstawowe zachowanie i fizjologia są dobrze udokumentowane, co daje solidne podstawy planowanej pracy badawczej. **Badania te przyczynią się do** poszerzenia wiedzy z zakresu ekologii behawioralnej jak i zagadnień behawioralnych człowieka poprzez odpowiedź na podstawowe pytania na temat ewolucyjnego znaczenia kontaktu afiliacyjnego w kontekście relacji społecznych. Oczekuje się, że projekt przyczyni się też do poszerzenia wiedzy na temat wpływu „dotyku socjalnego” na zachowanie, fizjologię i kondycję świń. Ze względu na duże podobieństwo fizjologii człowieka i świni domowej, uzyskane wyniki będą stanowić podstawę dla dalszych badań człowieka. Wynikiem projektu będą obszerne bazy danych, publikacje naukowe, streszczenia konferencyjne i artykuły popularno-naukowe. Podsumowując, projekt ten przyczynia się do lepszego zrozumienia naturalnej zmienności w ilości i jakości „dotyku socjalnego” oraz jego związku z poziomem oksytocyny i długowiecznością.